

T.C.
DANI TAY
DAR DAVA DA RELER KURULU
YD tiraz No :

T RAZ EDEN (DAVACI) : Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birli i
VEK L : Av. Ekin Öztürk Yılmaz

KAR I TARAF (DAVALI) : Çevre ve ehircilik Bakanlı ı

STEM N KONUSU : 26/12/2019 tarih ve 30990 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelikte De i iklik Yapılmasına Dair Yönetmeli in 18 ve 22. maddelerinin iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle açılan davada, Danı tay Altıncı Dairesince verilen yürütmenin durdurulması isteminin reddine ili kin tarih ve E: sayılı karara, davacı itiraz etmekte ve yürütmenin durdurulmasını istemektedir.

DAVACININ DD ALARI : Davacı tarafından, dava konusu Yönetmelik de i ikli inin 18. maddesinin; dip tarama faaliyetleri sonucu elde edilen malzemelerin test edilmeksizin II. sınıf depolama tesislerinde depolanabilece i, 22. maddesinin de; atık sahalarının tabi oldu u izin ko ullarının yumu atılması, belirli artlarda çevre izin ve lisans alım sürecinin esnetilmesine yönelik düzenlemeler içerd i,

Yürütmenin durdurulması istemine konu edilen 18. madde yönünden; dip taraması sonucu elde edilen malzemenin test edilerek tehlikeli olup olmadıkları belirlenmeden do rudan II. sınıf depolama tesislerinde depolanmasının, anılan malzemenin tehlikeli ve tehlikesiz olarak belirtildi i Atık Yönetimi Yönetmeli 'ne aykırı oldu u, yine, Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik'te, dip tarama faaliyeti sonucunda olu an atıkların, test yapılması gerekmeyen atıklar arasında sayılmadı ı gibi aynı Yönetmeli in, II. sınıf depolama tesisine teste tabi tutulmaksızın kabul edilecek atıklar arasında, dip tarama faaliyeti sonucu elde edilen atıkların gösterilmedi i,

Yürütmenin durdurulması istemine konu edilen 22. madde yönünden; dava konusu Yönetmeli in de i iklikten önceki halinde, çevre izin ve lisans belgesi alınabilmesi için öncelikle geçici faaliyet belgesinin alınması gerekti i, geçici faaliyet belgesi için de, il müdürlü ü uygunluk yazısı ve düzenli depolama tesisi onay belgesi alınması gerekmekte iken, dava konusu Yönetmelik de i ikli iyle, üniversiteler tarafından hazırlanacak akademik raporun çevre izin ve lisans belgesi ba vurusu için yeterli olaca ının düzenlendi i, ancak, üniversiteler tarafından düzenlenecek akademik raporun, kimler tarafından ve hangi kriterler esas alınarak düzenlenece inin belirlenmedi i,

Bu durumda, dava konusu Yönetmelik de i ikli iyle getirilen esnekliklerin

uygulanması halinde, elektrik üretim santrallerinin atıklarının, uygunluk raporları alınmadan kontrolsüz bir şekilde bertaraf edilmesi ve çevreye geri dönülemez zararların verilmesine sebep olacaktır.

DANI TAY TETKİK HÂKİM DÜŞÜNÜCESİ : tirazın kabulü ile dava konusu Yönetmelik maddelerinin yürütmesinin durdurulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Dava Daireleri Kurulunca, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görülmüştür:

İNCELEME VE GEREKÇE :

LG L MEVZUAT:

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması" başlıklı 56. maddesinin 1 ve 2. fıkralarında; "Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşamaya hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir." hükmü yer almaktadır.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun "Amaç" başlıklı 1. maddesinde; "Bu Kanunun amacı, bütün canlıların ortak varlığı olan çevrenin, sürdürülebilir çevre ve sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda korunmasını sağlamaktır." hükmü, "Kirlenme yasağı" başlıklı 8. maddesinde; "Her türlü atık ve artı, çevreye zarar verecek şekilde, ilgili yönetmeliklerde belirlenen standartlara ve yöntemlere aykırı olarak doğrudan ve dolaylı biçimde alıcı ortama vermek, depolamak, taşımak, uzaklaştırmak ve benzeri faaliyetlerde bulunmak yasaktır. Kirlenme ihtimalinin bulunduğu durumlarda ilgililer kirlenmeyi önlemekle; kirlenmenin meydana geldiği hallerde kirlenmeyi durdurmak, kirlenmenin etkilerini gidermek veya azaltmak için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdürler." hükmü, "Zinc alma, arıtma ve bertaraf etme yükümlülüğü" başlıklı 11. maddesinde; "Üretim, tüketim ve hizmet faaliyetleri sonucunda oluşan atıklarını alıcı ortamlara doğrudan veya dolaylı vermeleri uygun görülmeyen tesis ve işletmeler ile yerleşim birimleri atıklarını yönetmeliklerde belirlenen standart ve yöntemlere uygun olarak arıtmak ve bertaraf etmekle veya ettirmekle ve öngörülen izinleri almakla yükümlüdürler. Atık üreticileri uygun metod ve teknolojiler ile atıklarını en az düzeye düşürecek tedbirleri almak zorundadırlar. Atıkların üretiminin ve zararlarının önlenmesi veya azaltılması ile atıkların geri kazanılması ve geri kazanılabilen atıkların kaynağında ayrı toplanması esastır. Atık yönetim planlarının hazırlanmasına ilişkin esaslar, Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. Geri kazanım imkanı olmayan atıklar, yönetmeliklerle belirlenen uygun yöntemlerle bertaraf edilir. Üretici, ithalatçı ve piyasaya sürenlerin sorumluluğu kapsamında yükümlülük getirilen üreticiler, ithalatçılar ve piyasaya sürenler, ürünlerinin faydalı kullanım ömrü sonucunda oluşan atıklarının toplanması, taşınması, geri kazanımı, geri dönüşümü ve bertaraf edilmelerine dair yükümlülüklerinin yerine getirilmesi ve bunlara yönelik gerekli harcamalarının karşılanması,

e itim faaliyetlerinin gerçekle tirilmesi amacıyla Bakanlı ın koordinasyonunda bir araya gelerek tüzel ki ili i haiz birlikler olu tururlar. Bu kapsamda yükümlülük getirilen kurum ve kurulu ların sorumluluklarının bu birliklere devrine ili kin usl ve esaslar Bakanlıkça ıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir. Tehlikeli atık üreticileri, yönetmelikle belirlenecek esaslara göre atıklarını bertaraf etmek veya ettirmekle yükümlüdürler. " hükmü yer almaktadır.

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun "retim tesislerinin evre mevzuatıyla uyumlu hle getirilmesi" ba lıklı Geçici 8. maddesi ise; "EA veya ba lı ortaklık, i tirak, i letme ve i letme birimleri ile varlıklarına ve 4046 sayılı Kanun kapsamında olu turulacak kamu üretim irketlerine ve kamu üretim irketlerine ait üretim tesislerine, bunlardan bu maddede yapılan de i ikli in yürürlü e girdi i tarihten önce zelle tirilmi olanlarla, yürürlük tarihinden sonra zelle tirilecek olanlar için de geçerli olmak üzere, evre mevzuatına uyumuna yönelik yatırımların gerçekle tirilmesi ve evre mevzuatı açısından gerekli izinlerin tamamlanması amacıyla 31/12/2019 tarihine kadar süre tanınır. Bu süre zarfında ve önceki dönemlere ili kin olarak bu gerekçeyle, EA veya ba lı ortaklık, i tirak, i letme ve i letme birimleri ile varlıklarında ve 4046 sayılı Kanun kapsamında olu turulacak kamu üretim irketlerinde ve kamu üretim irketlerine ait üretim tesislerinde, bunlardan bu maddede yapılan de i ikli in yürürlü e girdi i tarihten önce zelle tirilmi olanlarla, yürürlük tarihinden sonra zelle tirilecek olanlar için de geçerli olmak üzere, elektrik üretim faaliyeti durdurulamaz ve idari para cezası uygulanmaz. evre mevzuatına uyuma yönelik yatırımların gerçekle tirilmesi ve evre mevzuatı açısından gerekli izinlerin tamamlanmasına ili kin usul ve esaslar bu maddenin yürürlü e girdi i tarihten itibaren bir yıl içinde Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir." ekinde düzenlenmi tir.

02/04/2015 tarih ve 29314 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren Atık Yönetimi Yönetmeli i'nin 1. maddesinde; bu Yönetmeli in amacının; atıkların olu umundan bertarafına kadar evre ve insan sa lı ına zarar vermeden yönetiminin sa lanması, atık olu umunun azaltılması, atıkların yeniden kullanımı, geri dn m, geri kazanımı gibi yollar ile do al kaynak kullanımının azaltılması ve atık yönetiminin sa lanması, evre ve insan sa lı ı açısından belirli ölçütlere, temel art ve özelliklere sahip, bu Yönetmelik kapsamındaki ürünlerin üretimi ile piyasa gözetimi ve denetimine ili kin genel usul ve esasların belirlenmesi oldu u belirtilmi , aynı Yönetmeli in 4. maddesinin 1. fıkrasının (jj) bendi; **Tehlikeli atıkları**; Yönetmeli in EK-3/A'da yer alan tehlikeli özelliklerden birini ya da birden fazlasını ta ıyan, EK-4'te altı haneli atık kodunun yanında yıldız (*) i areti bulunan atıklar olarak, (kk) bendi ise; **Tehlikesiz atıkları**; EK-4 atık listesinde yıldız (*) i areti bulunmayan atıklar olarak tanımlamı , anılan Yönetmeli in EK-4 atık listesinde; 17.05 Toprak (Kirlenmi Yerlerde Yapılan Hafriyat Dahil), Ta lar ve Dip Tarama amurları kodu altında, 17.05.05*: Tehlikeli maddeler içeren dip tarama çamuru, 17.05.06: 17.05.05 dı ndaki dip tarama çamuru, kodlarına yer verilmi tir.

10/09/2014 tarih ve 29115 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren evre zin ve Lisans Yönetmeli i'nin 4. maddesinde; **evre zni**: evre Kanunu uyarınca alınması gereken; hava emisyonu, çevresel gürültü, atıksu de arjı ve derin deniz de arjı

konularından en az birini içeren izin, **Geçici Faaliyet Belgesi (GFB):** İletmelerin faaliyette bulunabilmeleri için çevre izni ve lisansı öncesi verilen belge, **I Müdürlü ü Uygunluk Yazısı:** İletmelerin, tabi olduğu mevzuata göre fiziksel artları sağladığına ilişkin belge ekinde tanımlanmış, aynı Yönetmeliğin 5. maddesinde; bu Yönetmelik kapsamında çevre iznine veya çevre izin ve lisansına tabi İletmelerin, çevresel etkilerine göre EK-1 ve EK-2 listelerinde sınıflandırıldığı, bu İletmelerin faaliyette bulunabilmeleri için öncelikle geçici faaliyet belgesi almak ve geçici faaliyet belgesi alan İletmelerin belge tarihinden itibaren 1 yıl içerisinde çevre izin veya çevre izin ve lisans belgesi almak zorunda oldukları düzenlenmiş, anılan Yönetmeliğin 8. maddesinde de; geçici faaliyet belgesi başvurusunun, EK-3A ve EK-3B'de belirtilen bilgi, belge ve raporlar ile birlikte yapılacağı kuralı getirilmiş, Yönetmelik EK-3B'de ise, geçici faaliyet belgesi başvurusu için istenen bilgi ve belgeler: **I Müdürlü ü Uygunluk Yazısı, Düzenli Depolama Tesisi Onay Belgesi, Mali Sorumluluk Sigortası Poliçesi ve İletme Planı** ekinde sıralanmıştır.

26/03/2010 tarih ve 27533 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmeliğin "Atık kabul İletmelerinde uyulması gereken genel kurallar" başlıklı 18. maddesinin 2. fıkrasında; "Atığın depolama tesisine kabulünden önce; tesise gönderilmesi planlanan atığın üretildiği kaynaktan yapısını ve tüm özelliklerini gösteren bilgiler toplanarak atığın temel özelliklerinin tanımlanması ve nitelendirilmesi zorunludur." kuralı getirilmiş, aynı Yönetmeliğin EK-2 Atık Kabul Kriterleri altında düzenlenen; "II. sınıf depolama tesisine teste tabi tutulmaksızın kabul edilecek atıklar" kısmında; "Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik EK-IV'te 20 başlıklı altında tehlikesiz atık olarak sınıflandırılan belediye atıkları ile evlerden veya ticari yerlerden ayrı tırılarak toplanmış belediye atıkları, bu Yönetmeliğin dokuzuncu maddesine uyulması kaydı ile test edilmeksizin II. sınıf depolama tesislerine kabul edilir." düzenlemesi yer almıştır.

Öte yandan 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinin 2. fıkrasında, idari İletimin uygulanması hâlinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari İletimin açıkça hukuka aykırı olması koşullarının birlikte gerçekleşmesi durumunda yürütmenin durdurulmasına karar verileceği hükmü yer almıştır.

HUKUK DEĞERLENDİRME:

Dava konusu Yönetmeliğin 18. maddesi yönünden;

Dava konusu Yönetmelik de idarenin 18. maddesiyle, Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmeliğin 30. maddesine; "*Dip taraması faaliyeti sonucunda oluşan dip tarama malzemesi, karada bertarafının sağlanması durumunda II. sınıf depolama tesislerinde test edilmeksizin depolanabilir. Bu atıklar, belediye atıklarının depolandığı depolarda depolanamaz.*" ekindeki üçüncü fıkra eklenmiştir.

Davalı idare tarafından, dava konusu düzenleme hakkında her ne kadar; Ülkemizdeki liman faaliyetlerinin artması, bu faaliyetler kapsamında dip taraması sonucu elde edilen malzemenin, ya geri denize bırakıldığı, ya yol ve çimento-kireç yapımında ve rekreasyon alanlarında kullanıldığı, ya da bertaraf edilmek üzere depolama tesislerinde depolandığı, yapılan analizler sonucu bu atıkların tehlikeli atık olmadıklarının görüldüğü, bu

depolanmasında çevresel zararların oluşmasına yol açılmaması için gerekli önlemlerin alınması ve bu önlemlerin etkin bir şekilde uygulanması için gerekli tedbirlerin alınmasıdır.

Yukarıda ilgili kısmına ayrıntılı bir şekilde yer verilen Atık Yönetimi Yönetmeliği, tehlikeli ve tehlikesiz atıkları ayrı ayrı tanımlamış, ve tehlikeli atıkların Yönetmelik EK-3/A'da yer alan tehlikeli özelliklerden birini ya da birden fazlasını taşıyan ve EK-4'te altı haneli atık kodunun yanında yıldız (*) işareti bulunan atıklar olarak belirtmiştir.

Anılan Yönetmeliğin EK-4 atık listesinde; 17.05 Toprak (Kirlenmiş Yerlerde Yapılan Hafriyat Dahil), Tazelenme ve Dip Tarama Çamurları kodu altında, 17.05.05*: Tehlikeli maddeler içeren dip tarama çamuru 17.05.06: Tehlikeli olmayan dip tarama çamuru, kodlarına yer verilmiştir.

Dolayısıyla, anılan düzenlemede, dip taraması sonucu elde edilen malzemenin tehlikesiz atık olabileceği gibi tehlikeli atık da olabileceği anlaşıldığından, tehlikeli olabilecek atıkların teste tabi tutulmaksızın tehlikesiz atıkların depolandığı ve tehlikeli atıklar için gerekli çevresel koruma tedbirlerinin yeterince alınmadığı II. sınıf depolama tesislerinde depolanmasında, insan ve çevre sağlığı açısından hukuka uygunluk bulunmamaktadır.

Öte yandan, Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmeliğin, EK-2 Atık Kabul Kriterleri başlığı altında düzenlenen; "II. sınıf depolama tesisine teste tabi tutulmaksızın kabul edilecek atıklar" kısmında, dip taraması sonucu elde edilen malzemeye yer verilmediği hususu göz önünde bulundurulduğunda, dava konusu düzenlemenin, hem Anayasa ve 2872 sayılı Çevre Kanunu ile teminat altına alınan sağlıklı bir çevrede yaşam hakkına aykırı bir düzenleme olduğu, hem de dava konusu Yönetmeliğin kendi içerisinde çelişkiye düştüğü açıktır.

Bu durumda, dip taraması faaliyeti sonucu elde edilen malzemenin herhangi bir teste tabi tutulmaksızın II. sınıf depolama tesislerinde depolanabileceğini öngören bu maddede hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Dava konusu Yönetmeliğin 22. maddesi yönünden;

Dava konusu Yönetmeliğin 22. maddesiyle, Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmeliğin Geçici 3. maddesi de iptal edilmiştir.

Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmeliğin dava konusu de iktiden önceki Geçici 3. maddesi; "*Mevcut I. sınıf düzenli depolama tesislerinin işletmecileri bu Yönetmelik yürürlüğe girdikten sonra bir yıl içinde bu Yönetmeliğin üçüncü ve beşinci bölümünde verilen hükümler ile Ek-2'ye uymak zorundadır. Mevcut II. sınıf düzenli depolama tesislerinin işletmecileri bu Yönetmelik yürürlüğe girdikten sonra üç yıl içinde bu Yönetmeliğin üçüncü ve beşinci bölümünde verilen hükümler ile Ek-2'ye uymak zorundadır.*" şeklinde iken, dava konusu Yönetmelik de ikteliyle; "*6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun geçici 8 inci maddesi kapsamında yer alan özelleştirilmiş veya özelleştirilecek olan elektrik üretim santrallerinden kaynaklanan atıkların depolanması olan sahalarında, atık depolanmasına devam edilmesinin üniversitelerin çevre ve inşaat mühendisliği bölümlerince çevresel tedbirleri içerecek şekilde hazırlanan kurumsal akademik rapor ile uygun görülmesi halinde, sahanın kurumsal akademik raporda belirtilen nihai dolgu kotu ve koordinatları ile ilgisiz depolama işlemine devam edilebilir. Depolama işlemine devam edilmesinin*

kurumsal akademik raporla uygun görülmesi durumunda, kurumsal akademik raporu

uygunluk yazısı aranmaksızın tesis işletmecisi tarafından "Düzenli Depolama" konulu çevre izin lisans başvurusu yapılır. Depolama işletmeye devam edilmesi kurumsal akademik raporla uygun görülmeyen mevcut sahalar, bu Yönetmeliğin Ek-6'sında belirtildiği ekinde en kısa süre içerisinde kapatılır ve yeni düzenli depolama tesisleri tesis edilir. Sahanın kapatma sonrasında kontrol ve izlemesi, bu Yönetmeliğin altıncı bölümüne göre yapılır." ekinde düzenlenmiştir.

Ülkemizde 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu çerçevesine faaliyet gösteren termik santrallerin, faaliyetleri kapsamında oluşacak atıklardan kaynaklı olumsuz çevresel etkilerinin azaltılabilmesi için ilgili mevzuatta birtakım düzenlemelere yer verilmiştir.

Konuyla ilgili mevzuat olan 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun, "EÜA veya bağımlı ortaklık, işletme ve işletme birimleri ile varlıklarına ve 4046 sayılı Kanun kapsamında oluşturulacak kamu işletmelerine, çevre mevzuatına uyumuna yönelik yatırımların gerçekleştirilmesi ve çevre mevzuatı açısından gerekli izinlerin tamamlanması amacıyla 31/12/2018 tarihine kadar süre tanınmasının, bu sürenin üç yıla kadar uzatılması konusunda Bakanlar Kuruluna yetki verilmesi....." ekindeki Geçici 8. maddesinin, Anayasa'nın 2, 5 ve 56. maddelerine aykırı olduğu gerekçesiyle Anayasa Mahkemesinin 22/05/2014 tarih ve E:2013/65,K:2014/93 sayılı kararıyla iptal edilmesi üzerine, anılan madde 04/05/2016 tarih ve 6719 sayılı Kanun'un 25 maddesiyle; "EÜA veya bağımlı ortaklık, işletme ve işletme birimleri ile varlıklarına ve 4046 sayılı Kanun kapsamında oluşturulacak kamu işletmelerine ve kamu işletmelerine ait üretim tesislerine, bunlardan bu maddede yapılan devletin mülkiyetine giren tesisler için de geçerli olmak üzere, çevre mevzuatına uyumuna yönelik yatırımların gerçekleştirilmesi ve çevre mevzuatı açısından gerekli izinlerin tamamlanması amacıyla 31/12/2019 tarihine kadar süre tanınır... Çevre mevzuatına uyuma yönelik yatırımların gerçekleştirilmesi ve çevre mevzuatı açısından gerekli izinlerin tamamlanmasına ilişkin usul ve esaslar bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir." ekinde yeniden düzenlenmiştir.

Anılan hükümlerle, EÜA veya bağımlı ortaklık, işletme ve işletme birimleri ile varlıklarına ve 4046 sayılı Kanun kapsamında oluşturulacak kamu işletmelerine ve bu işletmelere ait üretim tesislerine, çevre mevzuatına uyumuna yönelik yatırımların gerçekleştirilmesi ve çevre mevzuatı açısından gerekli izinlerin tamamlanması amacıyla 31/12/2019 tarihine kadar süre tanınmış olup, bu süre zarfında elektrik üretim faaliyetinin kesintisiz devam etmesi suretiyle elektrik arz güvenliğinin sağlanması amaçlandıktan sonra düzenlemenin kamu yararı amacıyla ihdas edildiği açıktır.

EÜA ve bağımlı ortaklıklarına ait olan termik santrallerin çevre mevzuatıyla uyumlu biçimde üretim faaliyetlerine devam edebilmesi için çevre mevzuatına uyumlarına yönelik yatırımların yapılması ve çevre izinlerinin alınması zorunlu olup bu çevresel yatırımların yapılması ve çevre izinlerinin alınması belirli bir süreyi gerektirmektedir.

Dolayısıyla EÜA veya bağımlı ortaklık, işletme ve işletme birimleri ile varlıklarına ve 4046 sayılı Kanun kapsamında oluşturulacak kamu işletmelerine ve bu işletmelere ait üretim tesislerine, çevre mevzuatına uyumuna yönelik yatırımların

gerçekle tirilmesi ve çevre mevzuatı açısından gerekli izinlerin tamamlanması amacıyla süre tanınması, kamu yararını gerçekle tirme amacına yönelik olup, verilen sürenin bu amacı gerçekle tirmeye elverişli, yeterli ve gerekli oldu u sonucuna varılmıştır.

Yukarıda hükümlerine ayrıntılı bir şekilde yer verilen kanuni düzenleme gere ince, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu çerçevesine faaliyet gösteren elektrik üretim santrallerinin faaliyetleri kapsamında oluşan atıklardan ve bu atıkların depolanmasından kaynaklı olumsuz çevresel etkilerin bertaraf edilmesi, buna ilişkin standartlara uyulması ve bu kapsamda gerekli olan tesislerin kurulması için son gün olan 31/12/2019 tarihinin bitimine kısa bir süre kala (beş gün) 26/12/2019 tarihinde dava konusu Yönetmelik de iklili düzenlenmiştir.

Anılan de iklilikle, 31/12/2019 tarihine kadar henüz gerekli standartları sağlamamış olan elektrik üretim santrallerinin, Çevre izin ve Lisans Yönetmeli gere ince, atıkların depolanabilmesi için alınması gereken 'çevre izin' ve 'çevre izin ve lisans belgesi' için gerekli olan 'geçici faaliyet belgesi' ve geçici faaliyet belgesi için gerekli olan 'düzenli depolama onay belgesi' ve 'il müdürlüğü uygunluk yazısı' yerine, üniversitelerin çevre ve inaat mühendisliği bölümü ö retim üyelerince hazırlanacak akademik raporun yeterli görülece i anlaşılmaktadır.

Ülkemizde faaliyette bulunan EÜA ve ba lı ortaklıklarına ait olan termik santrallerin üretime başladığı tarihler dikkate alındığında, kuruldu u dönemin teknolojiyle dizayn edilen bu tesislerin geçerli emisyon de erlerini sağlamakta güçlükler söz konusu olabilecektir.

Bu kapsamda, elektrik üretim santrallerinin faaliyetleri sonucu oluşan atıkların toksik nitelikte atıklar oldu u, yer altı ve yüzey suları ile tarım alanlarını kirlettikleri, çevre ve insan sağlığı açısından olumsuz etkilerinin oldu u göz önünde bulundurulduğunda, atıkların depolanabilmesine devam edilebilmesi için yukarıda hükümlerine yer verilen mevzuat kapsamında alınması gereken 'çevre izin' ve 'çevre izin ve lisans belgesi' için aranan akademik raporun, içeriğinin ne olacağı, hangi yetkinliğe sahip kişilerce verilece i, raporun kimler tarafından hangi kıstaslar göz önünde bulundurularak onaylanacağı konusunda gerekli ve yeterli açıklık bulunmamaktadır.

Ayrıca, dava konusu kural, Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmeliğin Geçici 3. maddesinde düzenlenmiştir. Geçici maddeler, özü itibarıyla, belli bir geçici dönemine özgü, bu geçici dönemine ilişkin süre sona erdikten veya şartlar de iktikten sonra yürürlükten kalkarak hukuk alanında hüküm ifade etmeyecek olan maddelerdir. Dava konusu Geçici 3. maddedeki düzenlemeye bakıldığında ise, maddenin yukarıda tanımlanan geçici madde unsurlarını barındırmadığı, kullanımına ilişkin belli bir süre veya art öngörülmediği, geçici madde olmasına rağmen, düzenlenmiş ve getirdiği hukuk normu açısından adeta genel bir düzenleme oldu u anlaşılmakta, bunun da mevzuat yapım tekniğine uygun olmadığı görülmektedir.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle, dava konusu düzenlemelerde hukuka uygunluk bulunmadığı ve anılan kuralların uygulanması halinde, insan ve çevre sağlığı üzerinde telafisi imkânsız veya güç zararlara sebep olacağı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle;

1. Davacının **T RAZININ KABULÜNE**,

2. Danıştay Altıncı Dairesince verilen yürütmenin durdurulması isteminin reddine ilişkin tarih ve E: sayılı kararın kaldırılmasına,

3. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinin 2. fıkrasında öngörülen artların birlikte gerçekleştirilmesi anlamından 26/12/2019 tarih ve 30990 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 18 ve 22. maddelerinin **YÜRÜTÜLMESİNİN DURDURULMASINA**, tarihinde oybirliğiyle karar verildi.